

Odborná spôsobilosť žiadateľov o udelenie vodičského oprávnenia

Anotácia: Autor článku sa vo svojom obsahu venuje procesom súvisiacim s prípravou žiadateľa o udelenie vodičského oprávnenia, ako i skúškou z odbornej spôsobilosti. Vodič motorového vozidla je neoddeliteľnou a základnou súčasťou systému bezpečnosti cestnej premávky. Zvládnutie vedenia vozidla v rôznych podmienkach, ktoré sú determinované dopravným prostriedkom, pozemnou komunikáciou a v neposlednom rade aj dopravných prostredím je základným predpokladom bezpečnej jazdy. Preto je nevyhnutné venovať maximálnu pozornosť príprave žiadateľa o udelenie vodičského oprávnenia. Len dôsledná príprava vo výcvikovom zariadení autoškoly, zodpovedajúca zdravotná a psychická spôsobilosť, či následná úspešná skúška z odbornej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla je zárukou, že žiadateľ o udelenie vodičského oprávnenia je pripravený bezpečne viesť motorové vozidlo.

Kľúčové slová: vodič, motorové vozidlo, autoškola, odborná spôsobilosť.

Úvod

Dopravno-bezpečnostná situácia je celospoločenským a celosvetovým inštitútom, ktorú charakterizujú viaceré prvky či systémy alebo subsystémy. Podstatnou okolnosťou pre hodnotenie dopravno-bezpečnostnej situácie sú prejavy negatívnych dôsledkov motorizácie, ako je stav a štruktúra dopravných nehôd a ich následkov, stav znečistenia ovzdušia, intenzita hluku, dopravné obmedzenia, znížená plynulosť cestnej premávky, náklady spoločnosti a jednotlivcov na prevádzku motorových vozidiel, obmedzenia prirodzeného prostredia na úkor budovania cestnej siete a pod. Jedným z najdôležitejších prvkov a v pomyslenej stupnici na najvyššom stupni, je nesporene stav a štruktúra dopravnej nehodovosti, ktorá je charakterizovaná škodami na životoch a zdraví účastníkov cestnej premávky a škodami na majetku osôb, či fyzických alebo právnických. Tým nemyslíme len priame škody spôsobené samotnou dopravnou nehodou, ako smrť, zranenie, či priama škoda na vozidle, ceste alebo dopravnom zariadení, ale i škody súvisiace a následné, spočívajúce v lekárskom ošetrovaní alebo hospitalizácii, práceneschopnosťou, výpadkom pracovnej sily, či vo vynaložených verejných prostriedkoch na opravu pozemnej komunikácie alebo dopravného zariadenia, zriadenie obchádzkovej trasy a pod. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani náklady spojené s výjazdom záchranných zložiek. Jednou z hlavných príčin dopravnej nehodovosti je nesprávne vedenie motorového vozidla, nevenovanie pozornosti vedeniu vozidla alebo nerešpektovanie dopravných značiek, dopravných zariadení alebo pokynov osôb oprávnených na riadenie cestnej premávky. Vzhľadom na to, s cieľom pozitívneho ovplyvnenia dopravno-bezpečnostnej situácie, je nevyhnutné osobitne venovať pozornosť príprave vodičov na bezpečné vedenie motorového vozidla, ako i následnému zvyšovaniu kvality ich vedomostí a praktických zručností, ako jedného zo subsystémov systémovej teórie bezpečnosti cestnej premávky.

Vodičské oprávnenie

V súčasnej dobe je vodičské oprávnenie neoddeliteľnou súčasťou nášho života, čoho sprievodným znakom je aj zvyšovanie počtu držiteľov vodičských preukazov. Zároveň neustále stúpa aj počet evidovaných vozidiel, zvyšuje sa intenzita dopravy, čím ďalej tým viac ľudí sadá za volant, a tým sa stávajú priamymi účastníkmi cestnej premávky. S tým však úzko súvisí aj zvýšené riziko vzniku dopravných nehôd, a žiaľ aj tých s následkom zranení a smrti. Dopravná nehodovosť je teda vážnym celospoločenským problémom s obrovským dopadom na životy a majetok ľudí, a preto si vyžaduje vysokú mieru pozornosti.

Významným problémom sa v tejto súvislosti stala nehodovosť vodičov s krátkou dĺžkou vodičskej praxe. Podľa štatistík, ktoré zverejňuje Prezídium Policajného zboru, v rámci porovnania vodičov podľa dĺžky praxe, smrteľné dopravné nehody výrazne spôsobujú vodiči, ktorí sú držiteľmi vodičského oprávnenia menej ako päť rokov.

Systémovú teóriu bezpečnosti cestnej premávky tvoria štyri subsystemy, ktorými sú človek, dopravný prostriedok, pozemná komunikácia a okolie pozemnej komunikácie. Ide o subsystemy, ktorých kvalita predurčuje a stanovuje limity bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Najvýznamnejším subsystemom, ktorého kvality zásadným spôsobom ovplyvňujú bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky je človek – vodič. Ani technicky najpokročilejší a najbezpečnejší dopravný prostriedok, najkvalitnejšia či najvyspelejšia cestná sieť a ani najideálnejšie dopravné prostredie nie sú tak významné faktory dopravno-bezpečnostnej situácie ako človek, primárne vodič motorového vozidla, ktorý musí preukázať svoje schopnosti bezpečne viesť motorové vozidlo v akejkoľvek situácii a za akýchkoľvek podmienok. Doterajšie poznatky, vychádzajúce najmä zo štatistík dopravných nehôd na území Slovenskej republiky, jednoznačne odôvodňujú záver, že najčastejšou príčinou dopravných nehôd je zlyhanie ľudského faktora, primárne vodiča motorového vozidla. Osobitne je takéto zlyhanie príčinou tých najváženejších cestných dopravných nehôd s fatálnymi následkami na životoch a zdraví účastníkov cestnej premávky. Slovenská republika, ako členský štát Európskej únie, sa pripojila k cieľu Európskej únie, ktorým je zníženie úmrtnosti na pozemných komunikáciách do roku 2030 o 50%, pričom referenčným rokom je rok 2020, kedy bolo na území Slovenskej republiky pri cestných dopravných nehodách usmrtených 224 osôb, čo znamená, že na dosiahnutie takeého cieľa je potrebné prijímať také opatrenia, či už legislatívneho, technického, organizačného alebo preventívneho či sankčného charakteru, ktoré budú dostatočne efektívne a budú predpokladom pre zníženie počtu usmrtených osôb tak, aby tento počet nebol vyšší ako 112.¹ Významným faktorom pre dosiahnutie tohto ambiciózneho cieľa je zvyšovanie kvality prípravy vodičov motorových vozidiel, osobitne nových držiteľov vodičského oprávnenia.

Vodičské oprávnenie je právo osoby viesť motorové vozidlo určitej skupiny.² Na účely udeľovania vodičských oprávnení sa motorové vozidlá členia na skupiny AM, A1, A2, A, B1, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE a T. Motorové vozidlá týchto skupín môže viesť len osoba, ktorá je držiteľom vodičského oprávnenia príslušnej skupiny. Vodičské oprávnenie možno udeliť len tomu kto

- dosiahol vek ustanovený na udelenie vodičského oprávnenia,³
- má na území Slovenskej republiky pobyt v trvaní najmenej 185 dní,
- študuje na území Slovenskej republiky aspoň 6 mesiacov alebo dôveryhodne preukáže, že na území Slovenskej republiky má zvyčajné bydlisko,⁴
- je zdravotne spôsobilý,

¹ Národná stratégia Slovenskej republiky pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021 – 2030.

² § 73 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³ § 78 zákona č. 8/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

⁴ § 77 ods. 2 a 3 zákona č. 8/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

- je psychicky spôsobilý,
- má vydané osvedčenie podľa osobitného predpisu⁵
- získal odbornú spôsobilosť,
- nemá súdom alebo iným príslušným orgánom Slovenskej republiky uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlo,
- nemá príslušným orgánom uloženú povinnosť podrobiť sa preskúmaniu zdravotnej alebo psychickej spôsobilosti alebo preskúšanju odbornej spôsobilosti,
- splnil osobitné povinnosti⁶
- nemá zadržaný vodičský preukaz,
- nemá odobraté vodičské oprávnenie,
- nepodlieha v cudzom štáte zakazu činnosti viesť motorové vozidlo,
- nemá vodičský preukaz vydaný iným štátom Európskeho hospodárskeho priestoru odobratý, obmedzený, pozastavený alebo zrušený v inom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru,
- nemá vodičský preukaz vydaný Slovenskou republikou odobratý, obmedzený, pozastavený alebo zrušený v inom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru,
- nie je držiteľom vodičského preukazu vydaného Slovenskou republikou alebo cudzím štátom s udeleným vodičským oprávnením tej skupiny motorových vozidiel, akej je vodičský preukaz, o ktorého vydanie žiada, alebo rovnocennej skupiny,
- sa podrobil preskúmaniu zdravotnej spôsobilosti osobitne vo vzťahu k závislosti od alkoholu, inej návykovej látky alebo liečiva a odbornému poradenstvu,⁷ ak v priebehu posledných piatich rokov ako vodič motorového vozidla bez vodičského oprávnenia porušil pravidlá cestnej premávky požitím alkoholu alebo inej návykovej látky alebo odmietnutím podrobiť sa vyšetreniu na ich zistenie,
- nepredložil žiadosť o udelenie vodičského oprávnenia rovnakej skupiny na orgán Policajného zboru, ktorý na jej základe začal konanie a neskončil konanie v rovnakej veci,
- má vydané potvrdenie o ukončení kurzu základnej kvalifikácie.⁸

V nadväznosti na vyššie uvedené sa budeme osobitne venovať povinnosti, ktorú treba osobitne získať a tou je odborná spôsobilosť na vedenie motorového vozidla. Odborná spôsobilosť je súhrn teoretických vedomostí a praktických zručností, ktoré sú potrebné pre bezpečné vedenie motorového vozidla.

Autoškola

Autoškoly zohrávajú kľúčovú funkciu pri výchove a výcviku nových vodičov a mali by im poskytovať potrebné zručnosti pre bezpečné vedenie vozidla. Taktiež by mali zabezpečovať adekvátny výcvik a čo najlepšie pripraviť začínajúcich vodičov na nástrahy, ktoré môžu v premávke nastať.

⁵ § 6 ods. 1 písm. e) zákona č. 93/2005 Z.z. o autoškolách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

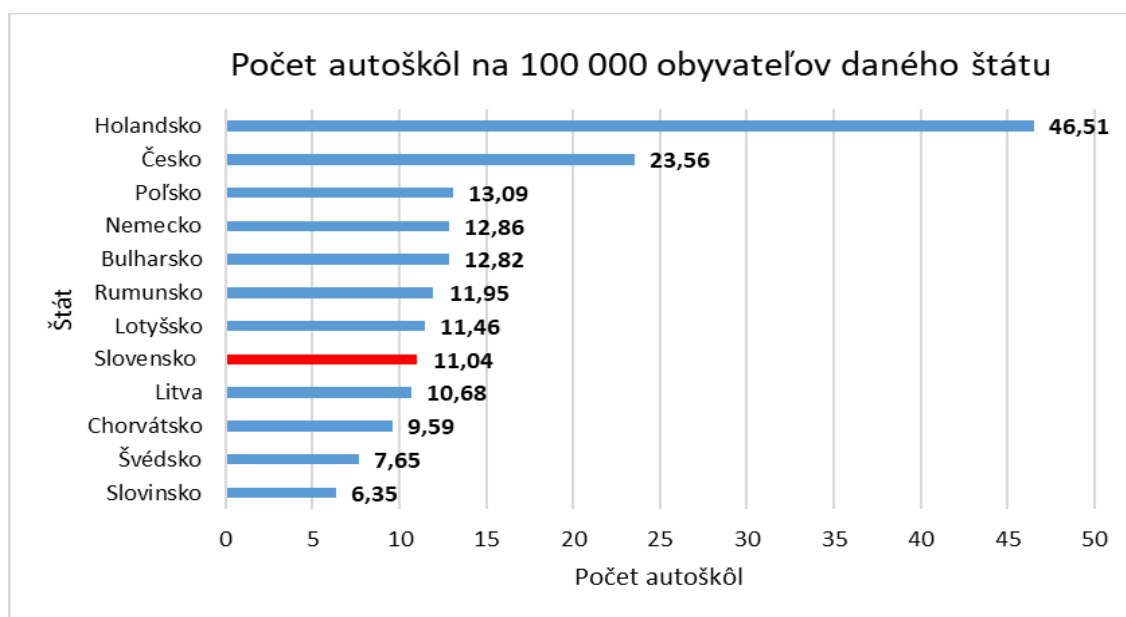
⁶ § 91 ods. 4 a 6 a § 92 ods. 6 a 8 zákona č. 8/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

⁷ § 91 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

⁸ § 4 ods. 5 zákona č. 280/2006 Z.z. o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov v znení neskorších predpisov

Príprava odbornej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla sa vykonáva vo výcvikovom a výchovno-vzdelávacom zariadení registrovanom podľa osobitného predpisu.⁹ Takýmto výchovno-vzdelávacím zariadením je autoškola, ktorá vykonáva výučbu a výcvik účastníkov prípravy na skúšku odbornej spôsobilosti na vydanie oprávnenia viesť motorové vozidlá. S cieľom zvyšovania teoretických vedomostí a praktických zručností držiteľov vodičských oprávnení autoškola vykonáva tiež doškoloňovacie kurzy držiteľov vodičských oprávnení, osobitné výcviky¹⁰ a kondičné výcviky žiadateľov o udelenie vodičského oprávnenia a držiteľov vodičských oprávnení. Autoškoly podliehajú registrácii okresným úradom v sídle kraja, v ktorého územnom obvode je autoškola. Registrovať možno len autoškolu, ak žiadateľ je plne spôsobilý na právne úkony, je bezúhonný, spĺňa podmienky odbornej spôsobilosti,¹¹ má inštruktorské oprávnenie a vodičský preukaz skupiny potrebnej na vykonávanie kurzu, má požadovanú technickú základňu¹² a nie je zodpovedným zástupcom v inej autoškole.

Vzhľadom na to, že v oblasti autoškôl neexistuje žiadna európska právna úprava, každý členský štát Európskej únie si podmienky na zriadenie autoškôl, inštruktorov a vodičský výcvik stanovuje sám. Medzi jednotlivými systémami autoškôl štátov EÚ by sa preto dali očakávať určité rozdiely, ktoré by teoreticky mohli mať vplyv aj na kvalitu výcviku v autoškolách a teda v konečnom dôsledku aj na dopravnú nehodovosť v daných štátoch. Orientačné počty autoškôl v niektorých štátoch Európskej únie na 100 000 obyvateľov sú nasledovné:

Vykonávať výcvik v autoškole môže len držiteľ inštruktorského oprávnenia, ktoré udelí okresný úrad v sídle kraja tomu kto

- má úplné stredné vzdelanie,
- je bezúhonný,
- je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu,
- je spôsobilý podľa psychologického vyšetrenia vykonávať činnosť inštruktora autoškoly,

⁹ Zákon č. 93/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov.

¹⁰ § 76 ods. 7, § 78 ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

¹¹ § 4 zákona č. 93/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov.

¹² § 5 zákona č. 93/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov.

- je najmenej tri roky držiteľom tej skupiny vodičského oprávnenia na ktorú žiada udeliť inštruktorské oprávnenie,
- úspešne vykonal inštruktorskú skúšku.

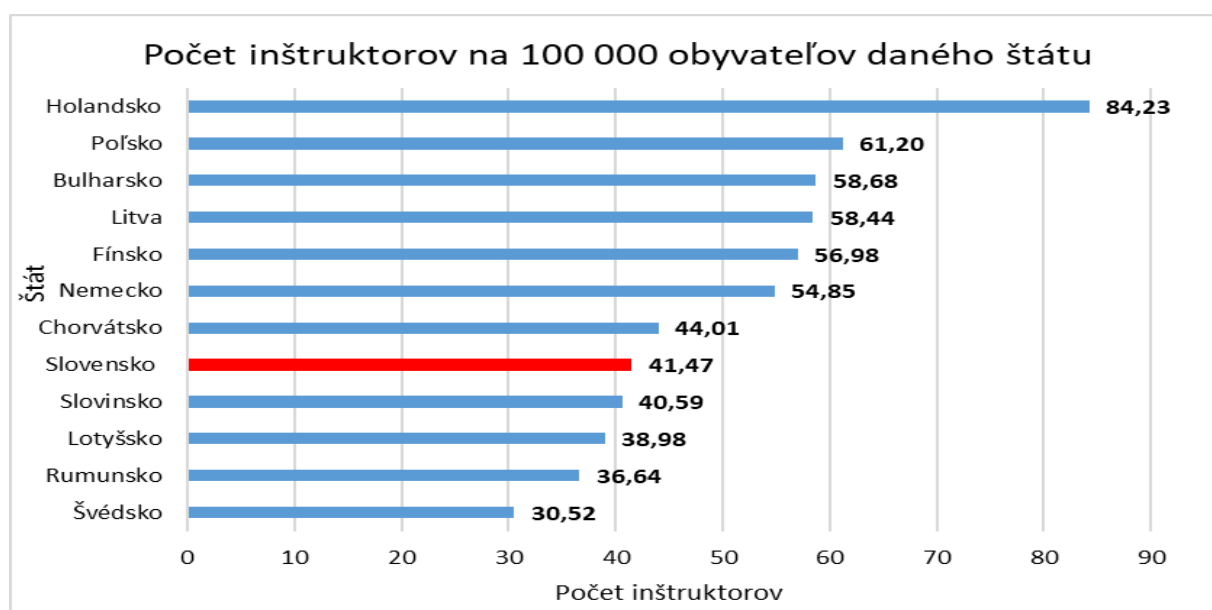
V nadväznosti na požiadavky, ktoré sú kladené na osobu inštruktora autoškoly, ako i skutočnosť, že Slovenská republika je členským štátom Európskej únie, je na mieste upriamiť pozornosť na niektoré rozdiely v požiadavkách, ktoré sú kladené na inštruktora autoškoly v niektorých krajinách Európskej únie. Orientačné porovnanie niektorých štátov Európskej únie, ako i počtov inštruktorov na 100 000 obyvateľov je nasledovné:¹³

Štát	Požadovaný vek	Požiadavka byť držiteľom danej skupiny VO	Požadované vzdelanie	Platnosť inštruktorského preukazu	Predĺženie platnosti	Získanie inštruktorského oprávnenia
Bulharsko	23 rokov	áno	bakalársky alebo magisterský titul resp. odborná kvalifikácia	n/a*	školenie každé 4 roky	absolvovať výcvik
Česko	24 rokov	najmenej 3 roky	stredoškolské s maturitou resp. odborné stredoškolské	na dobu neurčitú	nevykonáva sa	absolvovať základné školenie a vykonať skúšku
Dánsko	24 rokov	áno	n/a	5 rokov	zdravotný certifikát	n/a
Fínsko	23 rokov	najmenej 3 roky	n/a	n/a	n/a	navštevovať odbornú školu jeden a pol roka
Holandsko	18 rokov	áno	n/a	5 rokov	kurz ďalšej odbornej prípravy	vykonať skúšku
Chorvátsko	24 rokov	najmenej 3 roky	n/a	10 rokov	obnovenie na požiadanie	absolvovať kurz
Litva	n/a	najmenej 3 roky	vyššie odborné vzdelanie	5 rokov	školenie a vykonanie skúšky	absolvovať kurz
Lotyšsko	n/a	najmenej 3 roky	n/a	5 rokov	absolvovať teoretický test	absolvovať kurz
Nemecko	21 rokov	áno + najmenej 3 roky na skupinu B	odborný výcvik resp. rovnocenné vzdelanie	na dobu neurčitú	pravidelné ďalšie školenie	absolvovať kurz a vykonať skúšku
Poľsko	n/a	najmenej 2 roky	n/a	n/a	každoročné odborné semináre	absolvovať kurz a vykonať skúšku

¹³ Ing. Juraj Hudec, Ing. Renáta Czödorová, 2023, Analýza systému autoškôl vybraných štátov Európskej únie a Slovenskej republiky

Rumunsko	25 rokov	najmenej 5 rokov	stredoškolské s maturitou resp. odborné vzdelanie	n/a	n/a	absolvovať kurz a vykonať skúšku
Slovensko	nie je	najmenej 3 roky	úplne stredné všeobecné resp. odborné vzdelanie	10 rokov	doškolaťovací kurz každé 2 roky	absolvovať kurz a vykonať skúšku
Slovinsko	n/a	najmenej 5 rokov	stredoškolské resp. odborné vzdelanie	5 rokov	n/a	absolvovať odbornú prípravu a vykonať skúšku
Švédsko	21 rokov	najmenej 3 roky	n/a	na dobu neurčitú	nevykonáva sa	absolvovať kurz a vykonať skúšku

n/a – neaplikovateľné/nedostupné

Ústredným orgánom štátnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí vykonávanie výcviku v autoškole, je Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky, ktoré v rámci svojich kompetencií určuje podmienky na technickú základňu autoškôl, požiadavky na vodičské kurzy a požiadavky na kurzy inštruktorov autoškôl. V nadväznosti na tieto kompetencie Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky vydáva učebné osnovy, ktoré stanovujú obsah a rozsah učiva, ktoré sa skladá z výučby predpisov o cestnej premávke a súvisiacich právnych predpisov, teórie vedenia vozidla, výučby zásad bezpečnej jazdy, výučby konštrukcie vozidiel a údržby a praktického výcviku vo vedení vozidla. Jednotlivé kurzy, na ktoré je autoškola registrovaná sa vykonávajú podľa učebných osnov, ktorých cieľom je pripraviť žiadateľa o udelenie vodičského oprávnenia na vykonanie skúšky a udelenie vodičského oprávnenia príslušnej skupiny. Učebné osnovy musia vo svojom obsahu zaručovať, že žiadateľ o udelenie vodičského oprávnenia príslušnej skupiny získa potrebné teoretické vedomosti a praktické zručnosti, ktoré sú predpokladom bezpečného vedenia motorového vozidla v cestnej premávke. Učebné osnovy vo svojom obsahu a rozsahu odzrkadľujú požiadavky na výučbu vedenia jednotlivých skupín motorových vozidiel. S prihliadnutím na konštrukciu, hmotnosti a rozmery vozidla je zrejmé, že výcvik na vedenie tzv. malého motocykla musí byť v porovnaní s nákladným motorovým vozidlom alebo

autobusom rozdielny a to najmä v oblasti praktického výcviku vo vedení vozidla, či už na ploche s vylúčením cestnej premávky – autocvičisku alebo priamo v cestnej premávke.

Kurz sa skladá z výučby teórie a praktického výcviku. Vyučovacia hodina výučby teórie a praktického výcviku trvá 45 minút. V jednom dni nesmie výučba a výcvik jedného kurzu trvať dlhšie ako deväť vyučovacích hodín. Kurz žiadateľov o udelenie vodičského oprávnenia musí svojim trvaním, štruktúrou a obsahom zabezpečiť, že účastník vodičského kurzu bude po ukončení prípravy spôsobilý vykonať skúšku z odbornej spôsobilosti v rozsahu pre jednotlivé skupiny vodičských oprávnení¹⁴. Trvanie vodičského kurzu je najviac 12 mesiacov odo dňa začatia kurzu. Výučba teórie zahŕňa výučbu pravidiel cestnej premávky, výučbu teórie vedenia vozidla a zásad bezpečnej jazdy, výučbu základov konštrukcie vozidla a jeho údržby. Denne výučba jedného účastníka kurzu trvá najviac jeden vyučovací celok v trvaní šesť vyučovacích hodín. Výučba teórie sa vykonáva v skupinách, pričom v jednej skupine môže byť najviac 30 účastníkov kurzu na jedného inštruktora autoškoly. V tejto súvislosti zákon o autoškolách a jeho vykonávacia vyhláška¹⁵ rešpektujú aj občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorým sa umožňuje vykonať vodičský kurz podľa individuálnej učebnej osnovy. Praktický výcvik vodičského kurzu zahŕňa výcvik v údržbe vozidla a výcvik vo vedení vozidla. Výcvik vo vedení vozidla sa skladá z výcviku na trenažéri alebo na autocvičisku a z výcviku v cestnej premávke. Denne môže praktický výcvik jedného účastníka kurzu trvať najviac

- šesť hodín výcviku v údržbe vozidla,
- dve vyučovacie hodiny na trenažéry alebo na autocvičisku a
- tri vyučovacie hodiny výcviku v cestnej premávke.

Skúška z odbornej spôsobilosti na vedenie motorového vozidla

Kľúčovým faktorom na udelenie vodičského oprávnenia je vykonanie skúšky z odbornej spôsobilosti, ktorú v podmienkach Slovenskej republiky zabezpečuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky prostredníctvom skúšobných komisárov.

Na skúšku z odbornej spôsobilosti, a to aj opakovanej, prihlasuje žiadateľa autoškola, ktorá žiadateľovi vydala osvedčenie podľa osobitného predpisu.¹⁶ Prihláška sa podáva orgánu Policajného zboru podľa sídla autoškoly alebo sídla jej prevádzky, ktorá žiadateľovi vydala osvedčenie o absolvovaní kurzu. Prihláška na skúšku z odbornej spôsobilosti sa podáva orgánu Policajného zboru do šiestich mesiacov od ukončenia vodičského kurzu. Ak žiadateľa nemôže na skúšku z odbornej spôsobilosti prihlásiť autoškola, ktorá žiadateľovi vydala osvedčenie, môže ho prihlásiť iná autoškola.

Termín, organizáciu a miesto vykonania skúšky z odbornej spôsobilosti, a to aj opakovanej, určuje orgán Policajného zboru tak, aby sa vykonala do 30 dní odo dňa prihlásenia na skúšku. Termín skúšky oznámi orgán Policajného zboru autoškole najmenej päť pracovných dní pred jej vykonaním.

Žiadateľ o udelenie vodičského oprávnenia sa musí podrobiť všetkým častiam skúšky z odbornej spôsobilosti. Skúška z odbornej spôsobilosti sa vždy začína teoretickou skúškou. Ak žiadateľ na tejto skúške neprospeje, nemôže pokračovať v ďalších častiach skúšky z odbornej spôsobilosti. Ak žiadateľ pri skúške neprospeje na autocvičisku, nemôže pokračovať v skúške v cestnej premávke. Odbornú spôsobilosť nezíska ten, kto nezloží čo len jednu z častí skúšky z odbornej spôsobilosti; ak pri preskúšaní odbornej spôsobilosti podľa tohto zákona neprospeje držiteľ vodičského oprávnenia, odbornú spôsobilosť stratí. Žiadateľa o udelenie vodičského

¹⁴ § 79 a 80 zákona č. 8/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov a § 15 až 22 vyhlášky č. 9/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

¹⁵ Vyhláška Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja č. 45/2016 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 93/2005 Z.z. o autoškolách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁶ § 6 ods. 1 písm. e) zákona č. 93/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.

oprávnenia nemožno prihlásiť na ďalšiu skúšku z odbornej spôsobilosti, ak už bol prihlásený na skúšku z odbornej spôsobilosti a ešte nebolo rozhodnuté o udelení vodičského oprávnenia. Žiadateľ o udelenie vodičského oprávnenia môže vykonať najviac tri opakované skúšky z odbornej spôsobilosti. Ak neprospeje do šiestich mesiacov odo dňa určeného termínu prvej skúšky z odbornej spôsobilosti alebo v určenom termíne skúšku z odbornej spôsobilosti vôbec nevykoná, žiadateľ o udelenie vodičského oprávnenia môže byť na skúšku z odbornej spôsobilosti opätovne prihlásený len po absolvovaní vodičského kurzu.

Otázky na skúšobné testy na teoretickú skúšku vypracováva Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Autoškola, ktorá prihlasuje žiadateľa na skúšku z odbornej spôsobilosti, je povinná na vykonanie skúšky, a to aj opakovanej, zabezpečiť osobu oprávnenú vykonávať výcvik z vedenia vozidiel a autocvičisko alebo inú vhodnú plochu s vylúčením cestnej premávky, poskytnúť výcvikové vozidlo aj s pohonnými látkami a podľa požiadavky orgánu Policajného zboru aj potrebné učebné pomôcky, prostriedky, priestory a ďalšie výcvikové vozidlá.

Tak, ako v oblasti prevádzkovania autoškôl neexistuje žiadna zjednocujúca európska právna úprava, tak ani v oblasti vykonávania skúšok z odbornej spôsobilosti žiadateľov o udelenie vodičského oprávnenia neexistuje žiadny jednotný systém. V každom štáte sa najskôr vykonáva teoretická časť skúšky a potom praktická časť.

V niektorých krajinách, ako vo Fínsku a Nemecku je možné vykonať teoretickú časť osobitne v inom termíne ešte pred praktickou časťou. V Chorvátsku a Slovinsku je potrebné skúšku z teórie vykonať už pred začiatkom praktického výcviku v autoškole. V Litve sú stanovené špecifické podmienky, kedy žiadateľ o záverečnú skúšku musí predtým vykonať teoretický a praktický test v autoškole. V SR je len jedna skúška, ktorá pozostáva z teoretickej a praktickej časti.

Systém skúšok z odbornej spôsobilosti vo vybraných štátoch Európskej únie je vyjadrený názorne v nasledovnej tabuľke:¹⁷

Bulharsko	Skúška na získanie VO pozostáva z teoretickej a praktickej časti a je organizovaná a vykonávaná príslušným orgánom. Praktická časť pozostáva z vedenia vozidla na autocvičisku a v cestnej premávke.
Česká republika	Prevádzkovateľ autoškoly, ktorý zabezpečoval výučbu, musí poskytnúť výcvikové vozidlo na vykonanie skúšky. Záverečná skúška sa skladá z testu, ktorý sa vykonáva písomnou formou alebo pomocou výpočtovej techniky. Praktická časť skúšky sa vykonáva v dvoch častiach. Prvá časť je na autocvičisku V druhej časti žiadateľ preukazuje znalosti bezpečného vedenia vozidla v premávke. Ak žiadateľ neuspel v skúškach do 6 mesiacoch od zahájenia prvej skúšky, je povinný nanovo absolvovať výcvik v autoškole v plnom rozsahu.
Dánsko	Záverečná skúška sa skladá z teoretickej a praktickej časti. Prvou je teoretický test, ktorý obsahuje 25 otázok a žiadateľ môže mať najviac 5 chýb. Druhou časťou je praktická jazda a trvá minimálne 25 minút. Obe časti skúšky zabezpečuje polícia. Žiadateľ musí pred skúškou preukázať, že absolvoval a ukončil výcvik v rozsahu všetkých povinných hodín.
Fínsko	Teoretický test pozostáva z 15 až 25 otázok s výberom odpovedí a 30 až 50 obrázkových otázok. Praktická časť sa vykonáva podľa toho, ako to určuje zákon. Žiadateľ o záverečnú skúšku musí mať vydané povolenie na VP, o ktoré žiada online. Ak má toto povolenie, môže sa prihlásiť na teoretickú časť najskôr mesiac pred dosiahnutím požadovaného veku, praktickú časť môže vykonať v deň dovŕšenia požadovaného veku.
Holandsko	Záverečná skúška pozostáva z teoretickej a praktickej časti. Obe časti zabezpečuje príslušný orgán (CBR). Na rezerváciu skúšky nie sú stanovené žiadne podmienky, avšak osoba musí byť zdravotne spôsobilá na vedenie motorového vozidla.

¹⁷ Bakalárska práca, Angelika Rečičárová, Analýza systému výcviku v autoškolách vo vybraných štátoch EÚ a ich porovnanie so SR, Žilinská univerzita v Žiline, fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, 2021.

Chorvátsko	Záverečná skúška pozostáva z praktickej jazdy a vykonáva ju príslušný orgán. Skúšku na konkrétnu skupinu VO pre žiadateľa rezervuje autoškola a môže tak vykonať ešte predtým, ako ukončí praktickú časť výcviku za určitých podmienok. Účastník, ktorý neprejde praktickou časťou skúšky, musí v autoškole absolvovať ďalšie školenie najmenej v rozsahu 3 vyučovacích hodín.
Litva	Záverečná skúška pozostáva z teoretickej a praktickej časti, ktoré zabezpečuje príslušný orgán (State Enterprise "Regitra"). Pred skúškou musí uchádzač ukončiť celý teoretický a praktický výcvik v autoškole. Tiež musí úspešne absolvovať teoretický a praktický test v autoškole a tá musí zapísať informácie o ukončení kurzu do informačného systému.
Lotyšsko	Záverečná skúška pozostáva z teoretického testu a praktickej časti. Skúšky zabezpečuje príslušný orgán (Road Traffic Safety Directorate).
Nemecko	Záverečná skúška pozostáva z teoretickej a praktickej časti. Pri rozširovaní VO postačuje absolvovanie iba praktickej skúšky. Teoretický test môže žiadateľ absolvovať najskôr 3 mesiace pred dosiahnutím minimálneho veku. Praktická skúška sa môže vykonať až po zložení teoretickej časti a najskôr mesiac pred dosiahnutím požadovaného veku žiadateľa, najneskôr do 12 mesiacov od dátumu zloženia teoretickej časti. Žiadateľ musí pred skúškou predložiť osvedčenie o ukončení výcviku v autoškole a absolvovanie kurzu nesmie trvať dlhšie ako 2 roky.
Poľsko	Skúška sa skladá z dvoch častí. Teoretickú časť môže absolvovať najviac 20 osôb súčasne a vykonáva sa v elektronickej podobe v systéme skúšobného centra. Test obsahuje 20 otázok základných znalostí a 12 otázok odborných znalostí a trvá 25 minút. Celkovo môže žiadateľ získať 74 bodov a pre úspešné absolvovanie musí mať najmenej 68 bodov. Praktická časť sa vykonáva v závislosti od skupiny, použitím príslušného vozidla.
Rumunsko	Záverečná skúška pozostáva z teoretického testu, vykonávaného v počítačovom systéme príslušného orgánu (General Directorate of Driving Licenses and Car Registration) a praktického testu, ktorý sa vykonáva v premávke. Po absolvovaní výcviku v autoškole je možné vykonať skúšku maximálne do 1 roka.
Slovinsko	Skúška pozostáva z teoretickej a praktickej časti. Teoretickú časť môžu vykonať len uchádzači, ktorí ukončili teoretický výcvik v autoškole a majú platné lekárske osvedčenie. Praktickú časť skúšky môžu uchádzači absolvovať len, ak spĺňajú podmienky na vedenie motorového vozidla, úspešne prešli teoretickou časťou a ak ukončili praktický výcvik v autoškole. Doba platnosti úspešne absolvovanej teoretickej skúšky sú 3 roky a žiadateľ môže počas tejto doby opakovať praktickú skúšku najviac 4-krát, potom musí znova absolvovať teoretickú časť skúšky
Švédsko	Záverečná skúška na skupiny AM a T pozostáva iba z teoretického testu. Skúška na všetky ostatné skupiny sa skladá z teoretického testu aj z praktickej jazdy. Predtým ako chce žiadateľ absolvovať teoretickú časť skúšky, musí v autoškole dokončiť povinné vzdelávanie. Teoretickú časť zabezpečuje príslušný orgán (Swedish Transport Administration - Trafikverket).

Skúšobný komisár

Skúšobným komisárom môže byť len policajt Policajného zboru,¹⁸ ktorý

- je držiteľom vodičského oprávnenia príslušnej skupiny,
- nemá uložený trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze vedenia motorových vozidiel,
- nemá uloženú sankciu zákazu činnosti spočívajúcu v zákaze vedenia motorových vozidiel,
- nemá zadržaný vodičský preukaz ani odobraté vodičské oprávnenie príslušnej skupiny,
- absolvoval odbornú prípravu skúšobného komisára,
- úspešne vykonal skúšku na vydanie preukazu skúšobného komisára,
- nevykonáva činnosť inštruktora v autoškole,
- je držiteľom preukazu skúšobného komisára.

Skúšobný komisár na vykonávanie skúšok z odbornej spôsobilosti žiadateľov o udelenie vodičského oprávnenia skupiny B a T musí okrem týchto podmienok dosiahnuť vek 23 rokov a byť držiteľom vodičského oprávnenia príslušnej skupiny najmenej tri roky.

¹⁸ § 81 zákona č. 8/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Skúšobný komisár na vykonávanie skúšok z odbornej spôsobilosti žiadateľov o udelenie vodičského oprávnenia iných skupín ako B a T musí vykonávať činnosť skúšobného komisára na skupinu B najmenej tri roky alebo dôveryhodne preukázať, že má vodičskú prax vo vedení motorového vozidla príslušnej skupiny v trvaní najmenej päť rokov.

Skúšku z odbornej spôsobilosti na skupiny vodičského oprávnenia AM, A1, A2 a A môže vykonávať skúšobný komisár, ktorý absolvoval odbornú prípravu skúšobného komisára pre jednu z týchto skupín a splní ostatné podmienky na vykonávanie skúšok z odbornej spôsobilosti.

Skúšku z odbornej spôsobilosti na skupiny vodičského oprávnenia C1, C, D1 a D môže vykonávať skúšobný komisár, ktorý absolvoval odbornú prípravu skúšobného komisára pre jednu z týchto skupín a splní ostatné podmienky na vykonávanie skúšok z odbornej spôsobilosti.

Skúšku z odbornej spôsobilosti na skupiny vodičského oprávnenia BE, C1E, CE, D1E a DE môže vykonávať skúšobný komisár, ktorý absolvoval odbornú prípravu skúšobného komisára pre jednu z týchto skupín a splní ostatné podmienky na vykonávanie skúšok z odbornej spôsobilosti.

Odbornú prípravu skúšobných komisárov a dohľad nad ich činnosťou zabezpečuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Policajný zbor.

Záver

Vzdelávanie nových vodičov môže výrazne ovplyvniť bezpečnosť cestnej premávky. Začiatocníci po získaní vodičského oprávnenia ešte nemajú dostatočné skúsenosti s vedením motorového vozidla a preto sú najrizikovejšími skupinami v cestnej premávke. Mladí ľudia sa spravidla naučia teóriu a zručnosti k vedeniu vozidla s cieľom získať vodičské oprávnenie, ale nie sú obzvlášť motivovaní, aby sa naučili techniku bezpečnej jazdy. Potom aj napriek nedostatku vodičských skúseností preceňujú svoje vlastné schopnosti a podceňujú možné riziká na cestách. Jedným z možných opatrení by mohla byť zmena učebných osnov s osobitným zameraním sa na výučbu a výcvik v oblastiach, kde sa vyskytujú najbežnejšie príčiny dopravných nehôd. Výcvik vodičov by bolo možné zlepšiť aj vtedy, ak by pozornosť nebola sústredená len na poznanie kľúčových teoretických vodičských zručností, ale aj na riešenie naliehavých problémov v núdzových situáciách. Štúdie ukázali, že väčšina kurzov odbornej prípravy vodičov sa zameriava na základné zručnosti študentov, na manévrovanie s vozidlom a zvládnutie jazdných situácií. Možnosťou k zlepšeniu vyučovacieho procesu by mohlo byť napr. sebahodnotenie účastníkov vodičských kurzov, ktoré by im v priebehu výcviku pomohlo odhaliť možné ťažkosti so zvládaním určitých situácií a tak im poskytnúť možnosť dané problémy riešiť s inštruktorom autoškoly.

Literatúra

Ing. Juraj Hudec, Ing. Renáta Czödorová, 2023, Analýza systému autoškôl vybraných štátov Európskej únie a Slovenskej republiky

Bakalárska práca, Angelika Rečičárová, Analýza systému výcviku v autoškolách vo vybraných štátoch EÚ a ich porovnanie so SR, Žilinská univerzita v Žiline, fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, 2021.

Učebné osnovy vodičských kurzov. Dostupné na internete:

<https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/statny-dopravny-urad-4/autoskoly/ucebne-osnovy-kurzov-podla-ss-2-ods-1-zakona-c-93-2005-z-z-o-autoskolach-a-o-zmene-a-doplneni-niektorych-zakonov/ucebne-osnovy-ucinne-od-1-marca-2016>

Národná stratégia Slovenskej republiky pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021-2030

Zákon č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 9/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 93/2005 Z.z. o autoškolách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyhláška Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 45/2015 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o autoškolách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Keywords: driver, motor vehicle, driving school, professional qualification.

Summary

Author of the article focuses on the processes related to the preparation of an applicant for a driving license, as well as the professional competence test. The driver of a motor vehicle is an integral, fundamental part of the road safety system. Mastering driving in various conditions, which are determined by the means of transport, road traffic and, last but not least, the traffic environment, is a basic prerequisite for safe driving. Therefore, it is necessary to pay maximum attention to the preparation of an applicant for a driving license. Only thorough preparation in a driving school training facility, appropriate medical and psychological fitness, or a subsequent successful professional competence test for driving a motor vehicle is a guarantee that the applicant for a driving license is ready to drive a motor vehicle safely.

*plk. v.v. JUDr. Bohuš Chochlík, LL.M.
Asistent Katedry Policajných vied
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
e-mail: bohus.chochlik@akademiapz.sk
bohus.chochlik4@minv.sk*